

– Romana Negri –

Llicenciada en
Medicina Quirúrgica.
Especialitzada en
Neuropsiquiatria Infan-
til. Professora a la
Universitat de Milà.
(Bergamo, Itàlia)

Salutació

La Dra. Romana Negri ha tingut la generositat d'enviar-nos aquestes notes en relació al seu treball sobre els elements autistes en el decurs de la vida fetal, en demanar-li que s'encarregués de fer la salutació d'aquest número. La personalitat i la memòria fetal s'esbossen a partir de les seves investigacions basades en material ecogràfic i de les posteriors observacions dels mateixos nadons fins als dos anys d'edat, amb un seguit d'interessants reflexions i aportacions. Li agraïm la seva sempre amable disponibilitat amb la nostra revista.

Elements autistes en el decurs de la vida fetal ¹

El meu interès per l'estudi de la vida fetal va començar fa vint-i-quatre anys i fou estimulat pel desig de verificar si podia haver-hi correlacions entre la personalitat "intra i extrauterina", si en conseqüència podríem parlar d'una "vida psíquica prenatal". Per això, vaig pensar en iniciar un estudi preliminar que inclogués l'observació de fetus, tant durant la seva vida prenatal com després del naixement fins als dos anys d'edat.

El Dr. Donald Meltzer, sent coneixedor del meu interès, va acceptar formar part del grup de treball, assumint la funció de supervisor. Va proposar observar a bessons no idèntics. Va considerar que aquesta elecció hauria ofert resultats significatius d'immediat, atès que hauria permès observar el comportament de dos fetus dotats d'un patrimoni genètic propi i específic, és a dir, de "dos individus completament diferents" en el mateix entorn.

Per tant, vaig dur a terme l'observació de tres parells de bessons no idèntics examinats durant la vida intrauterina mitjançant registres d'ultrasons mensuals, a partir de la dotzena setmana. Després del naixement, els mateixos nadons van ser observats setmanalment fins el segon any d'edat mitjançant la tècnica anomenada Observació de Bebès per Esther Bick (1964). Aquesta tècnica, proposada fa més de seixanta anys i actualment

molt desenvolupada en el nostre país, preveu l'observació d'un nounat a la família des del seu naixement fins al segon any de vida mitjançant sessions setmanals d'una hora aproximadament.

OBSERVACIONS ECOGRÀFIQUES. CONSIDERACIONS METODOLÒGIQUES

Va ser necessari un temps per aclarir millor el marc conceptual de l'obra, per comprendre quin tipus d'observacions era possible fer en relació a les gravacions de l'ultrasò realitzades i quina relació pot haver-hi amb l'observació de l'infant després del naixement. En la fase d'ultrasò de la investigació, vaig pensar que era pertinent abstenir-se de qualsevol tipus d'interpretació perquè és fàcil caure en esquemes erronis i simples que poden contaminar tota l'observació posterior. Només retrospectivament, quan podem observar després del naixement en el context relacional diverses vegades el mateix fenomen, l'esdeveniment apareix evident, comprensible i podem donar-li un significat. Tot i seguir la terminologia proposada per Prechtl i la seva escola (1984), el comentari vinculat a la interpretació de les imatges per part de l'operador, sobre la base de la seva pròpia experiència, distorsiona: de fet, és una situació en la que sorgeix espontàniament demanar-se quin tipus de sensacions tàctils,

¹ Traducció realitzada per l'Equip *eipea* de l'original en italià.

auditives, cinètiques, sent el fetus en l'entorn aquàtic i aquí les nostres idees preconcebudes poden contaminar l'observació. Per exemple, dir que el fetus "toca la paret", significa usar el llenguatge de l'experiència i és diferent de dir "la seva mà fa contacte amb la paret". Imaginem la sensació de tocar i aquí és on sorgeixen les nostres idees preconcebudes. De nou, per exemple, dir que "porta les mans a la boca" implica una intenció i no equival a dir que "mou les mans cap a la boca".

L'ecografia introdueix una nova experiència, única per la seva intensitat emocional a la família: de fet, encara que els pares estan acostumats a fantasejar amb el nadó, a tocar l'abdomen, a pensar en el moviment del fetus, aquí la situació és especial perquè veuen al seu fill. Per aquest motiu, juntament amb les gravacions de les ecografies del fetus realitzades mensualment, a partir de la setmana dotze fins al naixement, s'elaboren protocols sobre tot el que es va observar i es va comentar durant les sessions d'ecografies per part de tots els presents (un col·lega, un neuropsiquiatra infantil, els pares, l'ecografista i jo mateixa). Només després de que els infants van ser observats, des del naixement fins als dos anys d'edat, tot el material d'observació relacionat amb el període d'embaràs fou examinat, discutit i comparat amb les troballes deduïdes de l'observació dels infants dins del grup de treball format pel Dr. Meltzer, l'ecografista, el meu col·lega el Dr. Badocchi i jo mateixa.

Per protegir el rigor de la investigació, després de l'observació dels dos primers parells de bessons, vaig considerar preferible no participar en les sessions d'observació de l'ultrasò durant la vida prenatal. Només després d'observar als infants fins als dos anys d'edat, vaig examinar les cintes de gravació i vaig comparar el comportament dels bessons en la vida fetal amb les troballes que havia recollit a la vida postnatal.

PERSONALITAT FETAL

Segons la meua experiència, especialment a partir de les disset o divuit setmanes, es reconeix clarament una patró de comportament que, d'acord amb els estudis de Tajani i Ianniruberto, he definit com a personalitat fetal.

El que corrobora el terme de personalitat fetal és que el patró es repeteix, de manera prevalent, amb les mateixes característiques en les següents sessions de l'ultrasò, realitzades amb un interval de quatre setmanes, una de l'altra, fins al part.

He observat aquest patró des de 1985, a través de l'observació del primer parell de bessons. Crec que el fenomen no només es deu a una maduració més avançada de les estructures neuronals. Cal destacar en aquest període la presència notòria de la placenta que es fa visible a partir de les 14-15 setmanes. L'observació és rellevant si es pensa en el freqüent i peculiar interès que molts fetus mostren per aquest òrgan; això sembla tenir a veure amb les nombroses qualitats sensorials que ofereix: calor, consistència, vascularitat. Però, com ho demostra en particular l'examen de les sessions d'observació en la vida pre i postnatal d'un dels components del tercer parell de bessons, és necessari reconèixer la correlació existent entre la motricitat, la sensorialitat i l'emocionalitat. Això demostra que les connexions funcionals amb els sistemes anatòmics específics per a l'emocionalitat i l'afectivitat, l'amígdala i l'hipocamp, ja estan actives durant la vida prenatal.

LA MEMÒRIA FETAL

Si considerem les sessions d'observació en parelles de bessons, després del naixement, no podem deixar de reconèixer com la forma específica de relacionar-se amb l'espai i de relacionar-se amb l'entorn, per part de l'infant, en la vida postnatal, torna a proposar un model que ha experimentat en la vida fetal. Aquesta adquisició, que és específica, peculiar i diferent per a cada infant, sembla demostrar una "memòria fetal".

CORRELACIÓ ENTRE EL PATRÓ DE COMPORTAMENT INTRAUTERÍ I ELS ELEMENTS AUTISTES POSTNATALS

La troballa es refereix a l'Ilde, component del tercer parell de bessons. L'Ilde, a partir de la setmana dinou, es presenta amb el cap i el tronc cap avall, en direcció a la cavitat pèlvica; el cap està inclinat, amb la cara cap amunt; aixeca un braç i manté la mà sobre el cap; manté el cap, el tronc i els membres superiors gairebé immòbils durant totes les

sessions de l'ultrasò fins al naixement; s'observa una característica activitat motriu constant, consistent en un moviment de cames, orientades cap amunt, cap al septe que la separa del seu germà. En el post part, l'Ilde romandrà pràcticament aïllada del medi ambient durant més d'un mes: rebutja el pit, és anorèxica, "sempre dorm" i, si està desperta, "defuig la mirada". No tolera que la despullin, sembla preferir estar sola, ben embolicada amb la seva robeta del bressol on roman immòbil amb els ulls tancats. Quan està als braços de la seva mare, no mostra cap dels cinc patrons d'aferrament (xuclar, agafar, seguir amb la mirada, plorar, somriure) descrits per J. de Ajuriaguerra (1974).

L'actitud motora i de comportament durant la vida uterina de l'Ilde, en comparació amb els evidents trets autistes que s'observen en el primer període de la vida postnatal, semblen subratllar una correlació entre emocionalitat, sensorialitat i les habilitats motores a partir de la vida uterina.

Autors com Corominas, Meltzer i Tustin subratllen com en el nou-nat s'estableixen defenses autistes com l'aïllament i l'excés d'auto-sensorialitat sota la pressió d'un component emocional excessiu, intolerable per l'infant, que és tan elevat que produeix, molt precoçment, un rígid procés de desdoblament entre emocionalitat i el component sensoriomotor que actua com a element defensiu davant d'un component emocional intolerable per al subjecte.

L'observació suggereix que, en el cas de l'Ilde, el comportament ja manifestat durant la vida uterina, és un precursor de l'actitud autista tan evident en el primer mes de vida postnatal. ●